

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Jakobsbergs Akademiska vårdcentral
Klinik

Allmänmedicin
Specialitet

2020-10-01
Datum

Järfälla
Ort

Magnus Tufvesson och Gunnar Nilsson
Inspektörer

Styrkor

- Verksamheten vid Jakobsbergs akademiska VC är allsidig och enheten känns lagom stor för att bedriva en allmänmedicinsk specialistutbildning där alla blir sedda och har möjlighet att utvecklas till färdiga specialister.
- Medarbetarstab och olika interna kompetenser företer inga brister.
- Lokaler och utrustning uppfyller de krav som kan ställas för att utbilda ST-läkare i allmänmedicin.
- Tjänstgöringens planering utgår från ST-läkarnas individuella utbildningsplaner och samarbetet med studierektor är väl inarbetat.
- Tillgången på utbildade handledare med specialistkompetens i allmänmedicin är adekvat i förhållande till antalet ST-läkare och deras utbildningsbehov.
- Utbildning inom medicinsk vetenskap och kvalitetsutveckling tillgodoses genom samverkan mellan vårdcentralen och akademiskt primärvårdscentrum (APC).

Svagheter

- Tillgången på sidoutbildningsplatser och vissa teoretiska kurser har tidvis varit begränsande. Sett till hela utbildningstidens längd har samtliga utbildningsmoment dock hittills kunnat tillgodoses.
- För att ännu bättre kunna tillgodose utbildningsmoment inom områdena ledarskap och kommunikativ kompetens hade ST-läkarnas förmågor bättre kunnat tillvaratas, ex genom delegation av viss schemaläggning och verksamhetsplanering där främst ST-läkarna är berörda.

Förbättringspotential

- Vissa teoretiska utbildningsmoment bör planeras och genomföras under utbildningens inledande skede, ex kursen i allmänmedicinskt förhållningssätt och konsultation.
- Flaskhalsar inom viss sidoutbildning föreligger, men har på sikt dock kunnat tillgodoses under den planerade utbildningstiden.
- ST-läkarnas handledning och förutsättningarna för feedback på deras förmåga kan förbättras ytterligare med utgångspunkt i den individuella utbildningsplanen och genom på förhand överenskomna instrument för kompetensvärdering.
- Ytterligare förbättringar av utbildningens kvalitet och innehåll bedöms vara möjliga genom en genomtänkt delegationsordning, där ST-läkarna kan träna ledning och kommunikation på delegerat ansvar.

STRUKTUR

A Verksamheten

En allsidig verksamhet, väl anpassad för att bedriva utbildning av ST-läkare i allmänmedicin. Det föreligger kända och tillämpade riktlinjer för hur specialistutbildningen ska genomföras och utvärderas.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Vid enheten tjänstgör allmänläkare med utbildning i handledning av läkare under specialisttjänstgöring (ST). Samtliga ST-läkare har en egen sådan handledare som huvudhandledare under sin utbildningstid. Studierektor som enheten samverkar med är specialistkompetent och handledarutbildad. Vid enheten tjänstgör ett tillräckligt antal specialistläkare för att tillgodose behovet av planerad handledning och instruktioner, allt eftersom situationen kräver.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Enheten förfogar över adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling av de patienter som vanligen förekommer vid en allmänmedicinsk mottagning. ST-läkarna har tillgång till en funktionell arbetsplats, och till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbara bibliotekstjänster och en gemensam FoU-enhet (Akademiskt primärvårdscentrum, APC).

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.

Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.

B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.

D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Skriftliga riktlinjer och styrande dokument för tjänstgöringens utformning baserat på målbeskrivning enligt en personlig utbildningsplan föreligger. Jour och beredskapstjänstgöring planeras och genomförs under utbildningstiden, enligt målbeskrivning och personlig utbildningsplan.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i målbeskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

ST-läkarnas handledning och uppföljningen av deras utbildning följer samtliga gällande föreskrifter för specialistutbildning av läkare. Allmänna råd för specialistutbildningens handledning och uppföljning följs på flertalet punkter. Det var dock inte uppenbart för granskarna att uppföljningen av ST-läkarnas utbildningsprogress skedde med metoder som var kända och överenskomna på förhand.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidoutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Teoretiska utbildningsmoment planeras med utgångspunkt i ST-läkarnas utbildningsplan och målbeskrivning för specialistutbildningen. Studierektor har härvid en samordnande roll. Även internutbildning och studietid planeras inom ST-läkarnas respektive utbildningsprogram.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

ST-läkarnas utbildning inom delområden medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete följde gällande föreskrifter. Särskilda kvalitetsindikatorer avseende medicinsk vetenskap uppfylldes endast i viss mån. Doktorandprogram, ehuru förefintliga, kan vara svåra att genomföra till följd av ekonomiska begränsningar m. m. Likartade förhållanden kan sägas gälla beträffande vetenskaplig seminarieverksamhet och publicering.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Grundläggande förutsättningar för att utveckla ST-läkarnas kompetens inom ledarskap och professionell kommunikation uppfylldes enligt föreskrift. Fördjupande utbildningsmoment inom ledarskap och kommunikativ kompetens uppfylldes delvis, enligt Socialstyrelsens allmänna råd. ST-läkarna handleder läkarstudenter men återkopplingen på denna handledning kan struktureras tydligare. Komplettering, med individuell återkoppling till handledaren, bör ses över.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.